10.12.2025 15:34:47
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ψηφιακά
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
ELEFTHERIA
MACHAIRA

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης

Ταχ. Διεύθυνση: Λ. Αλεξάνδρας 11 , 11473 Αθήνα

Πληροφορίες: Α. Κουλίδης

Τηλέφωνο: 210 641 7951

e-mail: sec.dipa@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: **Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε.**
contact@herema.gr

ΚΟΙΝ.: **Πίνακας**

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Περιβαλλοντική έγκριση του προγράμματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Νότια Πελοπόννησος» βάσει της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον Ν. 2289/1995 (Α΄ 27) για την αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων και άλλες διατάξεις, όπως ισχύει μετά την τροποποίηση του με το Ν. 4001/2011 (Α΄ 179).
2. Τον Ν. 3937/2011 (Α’ 60) για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, όπως τροποποιημένος ισχύει.
3. Τον Ν. 3983/2011 (Α΄ 144) για την εθνική στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, όπως ισχύει.
4. Τον Ν. 4014/2011 (Α΄ 209) για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, όπως τροποποιημένος ισχύει.
5. Τον Ν. 4409/2016 (Α΄ 136) σχετικά με το πλαίσιο για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σύμφωνα με την Οδηγία 2013/30/ΕΕ όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
6. Τον Ν. 5011/2023 (Α΄ 9) για την κύρωση της Συμφωνίας για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού.

7. Τον Ν. 5132/2024 (Α΄ 141) για την κύρωση του Πρωτοκόλλου για τη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση στη Σύμβαση της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη «για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο».

8. Το Προεδρικό Διάταγμα 132/2017 (Α΄ 160) στο οποίο καθορίζεται ο Οργανισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

9. Την Κοινή Υπουργική Απόφαση με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006 (Β΄ 1225) για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, όπως τροποποιημένη ισχύει.

10. Το από 22.01.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/7170/379/22.01.2025) έγγραφο της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε. (ΕΔΕΥΕΠ) με αίτημα διενέργειας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης του προγράμματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Νότια Πελοπόννησος» και υποβολή σχετικής Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

11. Το με α.π. 27234/28.03.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/33874/2032/28.02.2025) έγγραφο της ΕΔΕΥΕΠ με το οποίο υποβλήθηκε στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) επικαιροποιημένη έκδοση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του προγράμματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Νότια της Πελοποννήσου» (εφεξής «ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ»).

12. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/35642/2241/01.04.2025 έγγραφο της ΔΙΠΑ του ΥΠΕΝ, με τη διαπίστωση της πληρότητας της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

13. Το με α.π. 27376/03.04.2025 (ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/36986/2353/04.05.2025) έγγραφο της ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε. προς τη ΔΙΠΑ του ΥΠΕΝ, με τον διαδικτυακό σύνδεσμο ανάρτησης του φακέλου της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ προς διαβούλευση με δημόσιες αρχές και το ενδιαφερόμενο κοινό.

14. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/39155/2486/09.04.2025 έγγραφο της ΔΙΠΑ με το οποίο, στο πλαίσιο του άρθρου 7 της ΚΥΑ με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006 (Β΄ 1225) όπως ισχύει, διαβιβάστηκε μέσω του παραπάνω διαδικτυακού συνδέσμου η ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ προς τις ακόλουθες Υπηρεσίες και φορείς:
    - 14.1. ΕΔΕΥΠ (ως Αρχή Σχεδιασμού) προς δημοσιοποίηση της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ και έναρξη της διαβούλευσης με το ενδιαφερόμενο κοινό.
    - 14.2. Περιφέρεια Κρήτης:
        - 14.2.1. Περιφερειακό Συμβούλιο
        - 14.2.2. Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού
    - 14.3. Περιφέρεια Πελοποννήσου:
        - 14.3.1. Περιφερειακό Συμβούλιο
        - 14.3.2. Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού

14.4. Περιφέρεια Αττικής:
- 14.4.1. Περιφερειακό Συμβούλιο
- 14.4.2. Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

14.5. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας:
- 14.5.1. Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού
- 14.5.2. Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας
- 14.5.3. Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας
- 14.5.4. Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος
- 14.5.5. Διεύθυνση Υδρογονανθράκων

14.6. Υπουργείο Τουρισμού, Γενική Γραμματεία Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης

14.7. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών:
- 14.7.1. Γενική Γραμματεία Μεταφορών
- 14.7.2. Γενική Γραμματεία Υποδομών του

14.8. Υπουργείου Πολιτισμού, Γενική Γραμματεία Πολιτισμού

14.9. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Γενική Γραμματεία Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

14.10. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής:
- 14.10.1. Γενική Γραμματεία Ναυτιλίας και Λιμένων
- 14.10.2. Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής
- 14.10.3. Διευθύνσεις του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής:
  - 14.10.3.1. Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος
  - 14.10.3.2. Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας
  - 14.10.3.3. Λιμενικής Αστυνομίας
  - 14.10.3.4. Ελέγχου Αλιείας

14.11. Υπουργείο Εξωτερικών:
- 14.11.1. Διευθύνσεις Α1, Α3, Α4, Δ4
- 14.11.2. Ειδική Νομική Υπηρεσία, Τμήμα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου
- 14.11.3. Ειδική Νομική Υπηρεσία, Τμήμα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης
- 14.11.4. Επιτροπή Χορήγησης Αδειών Ερευνών Θαλάσσης

14.12. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας, Διεύθυνση Υποδομής και Προστασίας Περιβάλλοντος

14.13. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου
- 14.13.1. Διεύθυνση Υδάτων Πελοποννήσου
- 14.13.2. Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Πελοποννήσου

14.14. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
- 14.14.1. Διεύθυνση Υδάτων
- 14.14.2. Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού

14.15. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης

14.15.1. Διεύθυνση Υδάτων

14.15.2. Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού

14.16. τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων Αττικής, Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου καθώς και Κρήτης,

14.17. Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ)

15. Το με α.π. 27581/15.04.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/41633/2644/15.04.2025) έγγραφο της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε.) σχετικά με το αποδεικτικό δημοσιοποίησης της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

16. Το με α.π. 3122.5/29984/2025/25.04.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/43923/2804/24.04.2025) έγγραφο της Διεύθυνσης Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με κοινοποίηση της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ στις Διευθύνσεις Λιμενικής Αστυνομίας και Ελέγχου Αλιείας του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής για διατύπωση απόψεων λόγω αρμοδιότητάς τους.

17. Το με α.π. 28457/28.04.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/44786/2851/28.04.2025) έγγραφο της Διεύθυνσης Υδάτων Πελοποννήσου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, όπου αναφέρεται ότι η θαλάσσια περιοχή του προγράμματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, χωροθετείται εκτός (και σε μεγάλη απόσταση) από τα Παράκτια Υδατικά Συστήματα των Υδατικών Διαμερισμάτων Δυτικής και Ανατολικής Πελοποννήσου.

18. Το με α.π. Φ. 3300/ΑΣ 114/25400/07.05.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/49737/3133/09.05.2025) έγγραφο του Διεύθυνσης Δ4 Προστασίας Περιβάλλοντος, Κλιματικής Αλλαγής και Παγκόσμιων Πολιτικών του Υπουργείου Εξωτερικών, χωρίς αντιρρήσεις για τη ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ και επισημάνσεις σχετικά με την κύρωση του Πρωτοκόλλου για τη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση στη Σύμβαση του Espoo.

19. Το από 09.05.2025 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/49802/3143/09.05.2025) με τα σχόλια της Greenpeace, της WWF και του Ινστιτούτου Κητολογικών Ερευνών «Πέλαγος» στη διαβούλευση επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

20. Το με α.π. 27248/13.05.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/51632/3253/14.05.2025) έγγραφο του Τμήματος Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών, χωρίς αντιρρήσεις επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

21. Το με α.π. 149766/22.05.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/56055/3532/23.05.2025) έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου, χωρίς αντιρρήσεις για την έγκριση της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ υπό όρους.

22. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/39287/458/23.05.2025 (ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/56151/3536/23.05.2025) έγγραφο της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος του Υπουργείου

Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με παρατηρήσεις επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ αναφορικά με ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν με κατάλληλους όρους κατά την περιβαλλοντική έγκριση του προγράμματος.

23. Το με α.π. 182413/03.06.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/60989/3817/03.06.2025) έγγραφο του Τμήματος Συλλογικών Οργάνων της Περιφέρειας Κρήτης, με συνημμένη την απόφαση υπ' αρ. 24/2025 (ΑΔΑ: 93ΔΠ7ΛΚ-7ΙΣ) της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας Κρήτης, με κατά πλειοψηφία θετική υπό όρους γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

24. Το με α.π. 3122.5/16.06.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/66414/4149/17.06.2025) έγγραφο της Διεύθυνσης Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με θετική υπό όρους γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

25. Το με α.π. 658/14.08.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/90438/5802/14.08.2025) έγγραφο της Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, χωρίς αντιρρήσεις και με όρους επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

26. Το με α.π. 51040/29.08.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/94449/6110/01.09.2025) έγγραφο της Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, με θετική υπό όρους γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

27. Το με α.π. 29310/01.09.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/94294/6099/01.09.2025) έγγραφο του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), με θετική υπό όρους εισήγηση επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

28. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/39287/978/08.09.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/97214/6311/08.09.2025) έγγραφο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θετική υπό όρους γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

29. Το με α.π. 204103/10.07.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/113534/7437/16.10.2025) έγγραφο του Τμήματος Συλλογικών Οργάνων της Διεύθυνσης Διοίκησης της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με συνημμένη την υπ' αρ. 51/2025 (ΑΔΑ: 9ΞΨΜ7Λ1-75Γ) απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με θετική υπό όρους γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

30. Το με α.π. 1469409/26.11.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/133469/8743/27.11.2025) έγγραφο του Τμήματος Συλλογικών Οργάνων και Επιτροπών της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού της Περιφέρειας Αττικής, με συνημμένη την υπ' αρ. 259/2025 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής, χωρίς αντιρρήσεις και με όρους για τη ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

31. Το με α.π. 31686/4.12.2025 έγγραφο της ΕΔΕΥΕΠ και τη συνημμένη έκθεση διαβούλευσης (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/137457/8989/4.12.2025).

32. Το με α.π. Φ.901/1075/521885/Σ.5401/04.12.2025 έγγραφο του ΓΕΕΘΑ με θετική υπό όρους γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/138420/9053/8.12.2025).

33. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/138740/9067/8.12.2025 έγγραφο της ΔΙΠΑ, με το οποίο διαβιβάζεται στο Τμήμα Θαλάσσιων Υδάτων και Ακτών Κολύμβησης της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας η υπ' αρ. 31 παραπάνω έκθεση διαβούλευσης.

34. Το με α.π. 31753/9.12.2025 έγγραφο της ΕΔΕΥΕΠ και τη συνημμένη επικαιροποιημένη έκθεση διαβούλευσης (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/139781/9138/9.12.2025).

35. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/139832/1909/10.12.2025 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/140078/9161/10.12.2025) έγγραφο της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με σύμφωνη υπό όρους γνώμη για την προώθηση έγκρισης της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

36. Τις ακόλουθες διαπιστώσεις και σταθμίσεις:

    36.1. Όπως αναφέρεται στο υπ' αρ. 14 παραπάνω έγγραφο, σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ (α) το πρόγραμμα δεν αναμένεται να προκαλέσει διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και ως εκ τούτου δεν είναι απαραίτητη η διαβούλευση με κράτη που είναι είτε μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε συμβαλλόμενα μέρη στο Πρωτόκολλο για τη στρατηγική περιβαλλοντικής εκτίμηση της σύμβασης του Espoo και (β) στην περιοχή του προγράμματος δεν περιλαμβάνονται προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000, εντοπίζονται ωστόσο σχηματισμοί σημαντικοί για τη θαλάσσια βιοποικιλότητα.

    36.2. Η αρμόδια για τα προστατευόμενα στοιχεία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και ο ΟΦΥΠΕΚΑ γνωμοδότησαν θετικά επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΡ, υπό όρους που έχουν ενταχθεί στην παρούσα απόφαση. Ομοίως, η αρμόδια για την ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας γνωμοδότησε θετικά επί της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΡ, υπό όρους που έχουν ενταχθεί στην παρούσα απόφαση.

    36.3. Οι απαιτήσεις που τέθηκαν στις γνωμοδοτήσεις των άλλων δημόσιων Αρχών, καθώς και των αποφάσεων ή εισηγήσεων Περιφερειακών οργάνων ή Υπηρεσιών είναι εφικτό να εκπληρωθούν μέσω κατάλληλων όρων που εντάσσονται στην παρούσα περιβαλλοντική έγκριση.

    36.4. Οι παρατηρήσεις των Greenpeace, της WWF και του Ινστιτούτου Κητολογικών Ερευνών «Πέλαγος», σε συνδυασμό με την επεξεργασία τους από την Αρχή Σχεδιασμού (ΕΔΕΥΕΠ) η οποία αποτυπώνεται στην υπ' αρ. 34 παραπάνω έκθεση διαβούλευσης, λήφθηκαν αναλυτικά υπόψη στη διαμόρφωση των όρων της παρούσας, ιδίως σε ότι αφορά στην προστασία ευαίσθητων στοιχείων του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

    36.5. Η έρευνα και αξιοποίηση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην Ελλάδα εντάσσεται στο αναθεωρημένο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ, ΦΕΚ Β΄ 6983/2024),

συμβάλλοντας στη βέλτιστη οικονομική αξιοποίηση των εγχώριων ενεργειακών πηγών και στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, συμπληρωματικά και χωρίς να αντιστρατεύεται την επίτευξη των στόχων που αφορούν στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (80% στην καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια ως το 2030).

36.6. Επιπροσθέτως των αποτελεσμάτων του προγράμματος που αφορούν στους υδρογονάνθρακες, η υλοποίησή του αναμένεται να εισφέρει περιβαλλοντικά στοιχεία πεδίου σε σχέση με την κατάσταση διατήρησης των θαλάσσιων ειδών και τύπων οικοτόπων της Ελλάδας, μέσω των ερευνών πεδίου που θα πραγματοποιηθούν στα επόμενα στάδια του προγράμματος.

36.7. Βάσει των παραπάνω προκύπτει ότι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του προγράμματος είναι αντιμετωπίσιμες με τα κατάλληλα περιβαλλοντικά μέτρα ρύθμισης κάθε σταδίου, ειδικών ερευνών εστιασμένων κατά χώρο, χρόνο και αντικείμενο στην εκάστοτε επιμέρους δραστηριότητα, περιβαλλοντικής παρακολούθησης και δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων, μηχανισμών έγκαιρης λήψης πρόσθετων μέτρων εάν παραστεί ανάγκη βάσει των αποτελεσμάτων της παρακολούθησης, καθώς και με κατάλληλες απαιτήσεις για το περιεχόμενο των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή των περιβαλλοντικών σχεδίων δράσης κατά τα επακόλουθα στάδια εκτίμησης και αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τα έργα και τις δραστηριότητες του προγράμματος.

αποφασίζουμε

την περιβαλλοντική έγκριση του προγράμματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Νότια Πελοπόννησος» βάσει της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ) και των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης με το κοινό και τις δημόσιες Αρχές, με τους ακόλουθους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις, που πρέπει να τηρούνται κατά την εξειδίκευση και υλοποίησή του, με μέριμνα της Αρχής Σχεδιασμού, καθώς και του συνόλου των φυσικών και νομικών προσώπων που θα συμμετάσχουν στις ως άνω ενέργειες.

1. Συνοπτική περιγραφή του προγράμματος

1.1. Περιοχή του προγράμματος

1.1.1. Το πρόγραμμα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων αφορά στη θαλάσσια περιοχή συνολικής έκτασης 7.974 Km^2 με ονομασία «Νότια Πελοπόννησος», η οποία αποτελείται από δύο επιμέρους τμήματα (βόρειο και νότιο τμήμα), όπως αποτυπώνονται στις εικόνες 1-2 και 1-3 της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

1.1.2. Οι συντεταγμένες των κορυφών της οριογραμμής καθενός εκ των δύο τμημάτων της περιοχής «Νότια Πελοπόννησος» αναφερόνται στους ακόλουθους δύο πίνακες.

Θαλάσσια περιοχή Νότιας Πελοποννήσου (Βόρειο τμήμα)						
Α/Α	ΕΓΣΑ 87		WGS 84		ED 1950 UTM Zone 34N	
	X	Y	Lon	Lat	X	Y
1	232.241,1	4.080.183,4	20,999316	36,832296	500.000,00	4.076.450,06
2	261.972,1	4.079.242,4	21,332641	36,831771	529.722,74	4.076.442,99
3	276.904,7	4.079.012,0	21,499991	36,833330	544.645,76	4.076.681,34
4	276.421,6	4.060.518,8	21,499991	36,666663	544.742,30	4.058.192,89
5	283.868,8	4.060.330,1	21,583304	36,666683	552.187,54	4.058.237,18
6	283.171,8	4.032.591,6	21,583313	36,416687	552.355,65	4.030.505,36
7	298.130,2	4.032.229,8	21,750122	36,416687	567.310,70	4.030.608,67
8	297.914,7	4.022.979,7	21,750114	36,333310	567.382,51	4.021.360,38
9	320.356,1	4.022.486,4	22,000110	36,333309	589.820,20	4.021.563,45
10	319.974,4	4.004.000,9	22,000122	36,166683	590.011,00	4.003.080,41
11	334.957,5	4.003.705,0	22,166687	36,166687	604.992,40	4.003.247,61
12	334.609,2	3.985.227,3	22,166687	36,000122	605.214,01	3.984.771,52
13	327.095,2	3.985.358,3	22,083320	35,999996	597.701,19	3.984.671,26
14	327.277,2	3.994.602,9	22,083333	36,083333	597.598,34	3.993.914,80
15	312.268,9	3.994.911,5	21,916667	36,083333	582.592,06	3.993.760,53
16	312.665,8	4.013.401,6	21,916667	36,249996	582.417,49	4.012.247,69
17	260.243,9	4.014.687,2	21,333330	36,249996	530.008,03	4.011.909,62
18	260.754,1	4.033.180,1	21,333333	36,416664	529.944,30	4.030.396,67
19	223.385,3	4.034.294,1	20,916667	36,416667	492.589,30	4.030.348,29
20	224.871,2	4.080.533,0	20,916667	36,833333	492.629,40	4.076.567,95

Θαλάσσια περιοχή Νότιας Πελοποννήσου (Νότιο τμήμα)						
Α/Α	ΕΓΣΑ 87		WGS 84		ED 1950 UTM Zone 34N	
	X	Y	Lon	Lat	X	Y
1	342.118,9	3.985.075,6	22,249991	35,99999604	612.723,56	3.984.851,09
2	349.629,0	3.984.957,5	22,333313	36,000122	620.232,84	3.984.964,15
3	349.313,2	3.966.453,7	22,333305	35,83330937	620.485,47	3.966.461,11
4	394.476,2	3.965.799,9	22,833304	35,8333098	665.649,82	3.967.191,98
5	394.586,6	3.975.047,7	22,833305	35,91668346	665.476,34	3.976.440,76
6	409.637,4	3.974.880,8	23,000114	35,9166838	680.529,02	3.976.736,27
7	409.731,9	3.984.121,9	23,000112	35,99999735	680.339,29	3.985.978,73
8	417.232,1	3.984.048,1	23,083325	35,99999677	687.840,66	3.986.135,87
9	416.799,6	3.937.833,2	23,083325	35,58332966	688.824,07	3.939.912,92
10	439.450,3	3.937.651,1	23,333325	35,58332979	711.479,58	3.940.421,29
11	439.263,1	3.909.924,2	23,333325	35,33332937	712.135,17	3.912.687,32
12	401.394,8	3.910.258,7	22,916658	35,33332968	674.259,43	3.911.874,51
13	401.597,4	3.928.743,8	22,916659	35,49999615	673.900,88	3.930.362,07
14	341.128,9	3.929.612,2	22,249991	35,49999653	613.430,60	3.929.391,39

1.2. Διάρθρωση προγράμματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

Το περιεχόμενο του προγράμματος της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ διαρθρώνεται στις ακόλουθες κύριες φάσεις:

1.2.1. *Έρευνα (exploration)*: Ερευνώνται οι ελπιδοφόρες περιοχές, αρχικά με γεωφυσικές διασκοπήσεις του πυθμένα, κυρίως ακουστικές (επονομαζόμενες «σεισμικές»), προκειμένου να εντοπιστούν στόχοι, δηλαδή κατάλληλες τεκτονικές ή/και στρωματογραφικές δομές στο υπέδαφος, που μπορεί να έχουν λειτουργήσει ως παγίδες υγρών και αερίων υδρογονανθράκων. Στους στόχους ορύσσεται μια ή περισσότερες ερευνητικές γεωτρήσεις. Σε περίπτωση ανεύρεσης υδρογονανθράκων, με βάση τα δεδομένα της διάτρησης και των δοκιμών παραγωγής προσδιορίζονται οι παραγωγικές ζώνες (ταμιευτήρες) και τα εκμεταλλεύσιμα αποθέματα κάθε πεδίου. Σε περίπτωση μη εντοπισμού εκμεταλλεύσιμων αποθεμάτων δεν υλοποιείται η επόμενη φάση της ανάπτυξης.

- *Ανάπτυξη και παραγωγή (development and production)*: Διεξάγεται η εξόρυξη υδρογονανθράκων με αξιοποίηση των γεωτρήσεων του προηγούμενου σταδίου ή την όρυξη νέων, καθώς και η κατεργασία, η αποθήκευση και η μεταφορά αυτών και των παραπροϊόντων τους σε εγκαταστάσεις φόρτωσης για περαιτέρω διάθεση. Στη φάση αυτή περιλαμβάνεται η υλοποίηση όλης της απαραίτητης υποδομής, όπως εγκαταστάσεις κατεργασίας, προσωρινής αποθήκευσης και φόρτωσης, δίκτυο αγωγών μεταφοράς κ.ά. Η κατεργασία των εξορυσσόμενων υδρογονανθράκων προκειμένου να καταστούν εμπορεύσιμοι δεν περιλαμβάνει τη διύλιση.

- *Αποξήλωση-αποσυναρμολόγηση εγκαταστάσεων και αποκατάσταση περιοχής (decommissioning and rehabilitation)*: Μετά την ολοκλήρωση της εκμετάλλευσης ενός πεδίου υδρογονανθράκων ακολουθεί η φάση της σφράγισης των σωληνώσεων όλων των ερευνητικών και παραγωγικών γεωτρήσεων, της αποσυναρμολόγησης και της απομάκρυνσης όλων των επιφανειακών εγκαταστάσεων και των υποδομών παραγωγής, αποθήκευσης και μεταφοράς, και η αποκατάσταση της περιοχής.

2. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο πρόγραμμα από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης

2.1. Η διάρθρωση και το περιεχόμενο του προγράμματος δεν χρειάζεται να υποστούν στην παρούσα φάση διαφοροποιήσεις για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης, διότι συνιστούν πλαίσιο οργάνωσης της έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Νότια Πελοπόννησος», επαρκώς ευθυγραμμισμένο με τις δεσμεύσεις και στοχεύσεις προστασίας του περιβάλλοντος σε στρατηγικό επίπεδο, όπως αυτές αναγνωρίστηκαν στη ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ και λήφθηκαν υπόψη στη διαμόρφωση του προγράμματος.Ο

2.2. Οι δυνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του προγράμματος αφορούν στην υλοποίησή του και θα αντιμετωπισθούν με τους όρους, τους περιορισμούς και τις κατευθύνσεις που τίθενται ακολούθως για την έγκρισή του.

3. Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που συνοδεύουν την έγκριση του προγράμματος και εφαρμόζονται κατά την υλοποίησή του

3.1. Η ολοκληρωμένη μέριμνα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο περιβάλλον θα ανατεθεί σε διακριτή Μονάδα Περιβάλλοντος. Η Μονάδα αυτή θα οργανωθεί και θα λειτουργεί με αποκλειστική ευθύνη του φορέα στον οποίο θα έχει παραχωρηθεί το δικαίωμα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων της περιοχής, ενώ θα επιβλέπεται από την Αρχή Σχεδιασμού.

3.2. Η Αρχή Σχεδιασμού και ο φορέας έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων της περιοχής εξασφαλίζουν ότι η ως άνω Μονάδα Περιβάλλοντος:

3.2.1. Διαθέτει τις ευθύνες και αρμοδιότητες που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική παρέμβαση κατά το στάδιο του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της λειτουργίας κάθε έργου που θα προκύψει στο πλαίσιο του προγράμματος.

3.2.2. Προσανατολίζεται σε καθήκοντα περιβάλλοντος, τα οποία μπορούν να συνδυάζονται μόνο με θέματα ασφάλειας και υγιεινής, διατηρώντας πάντως τη συγκεκριμένη μονάδα ανεξάρτητη από άλλες μονάδες του οργανογράμματος που προσανατολίζονται σε καθήκοντα τεχνικού ή οικονομικού χαρακτήρα.

3.2.3. Στελεχώνεται με επαρκές σε πλήθος και κατάρτιση προσωπικό.

3.2.4. Διαθέτει τις υποδομές και τους πόρους που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική λειτουργία της.

3.2.5. Ενημερώνεται διαρκώς αναφορικά με τις τεχνολογίες αιχμής που αναπτύσσονται ή εφαρμόζονται διεθνώς σε θέματα περιβάλλοντος του τομέα έρευνας και ανάπτυξης υδρογονανθράκων.

3.3. Η Μονάδα Περιβάλλοντος θα αποτελεί το σύνδεσμο επί όλων των περιβαλλοντικών θεμάτων με τις τοπικές κοινωνίες, με τα σχετικά με τους υδρογονάνθρακες και το περιβάλλον παρατηρητήρια και με τις αρμόδιες υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης.

3.4. Για όλες τις φάσεις ερευνών, κατασκευής, λειτουργίας και αποσυναρμολόγησης, απαιτείται επαρκής τεκμηρίωση των τεχνικών μέτρων πρόληψης/αντιμετώπισης, ως εξής:

3.4.1. Αιτιολόγηση της επάρκειας κάθε μέτρου ως προς τη μείωση του περιβαλλοντικού κινδύνου, π.χ. πώς και σε τι βαθμό μειώνεται η ακουστική ενόχληση ή η επιβάρυνση ιζήματος.

3.4.2. Συσχέτιση των μέτρων με διεθνή πρότυπα.

3.4.3. Ρητή δέσμευση παρακολούθησης εφαρμογής των μέτρων μέσω σχεδίου περιβαλλοντικής παρακολούθησης.

3.5. Από την έναρξη εφαρμογής του προγράμματος της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ θα αναπτυχθεί και θα εφαρμόζεται σύστημα ταχείας περιβαλλοντικής ανταπόκρισης το οποίο θα ενεργοποιείται μεταξύ άλλων σε συνθήκες εντοπισμού ευαίσθητων ειδών (κητώδη, θαλάσσιες χελώνες κ.λπ.), εμφάνισης απότομων ακουστικών επεισοδίων ή ρύπανσης, καθώς και υπέρβασης ορίων έκθεσης ή κατωφλίων των χαρακτηριστικών περιγραφής της ΟΠΘΣ/πρωτοκόλλων της Σύμβασης της Βαρκελώνης αντίστοιχο με άλλα διεθνή προγράμματα.

3.6. Στην περιβαλλοντική παρακολούθηση θα ενταχθεί λειτουργικός μηχανισμός αναστολής δραστηριοτήτων εφόσον προκύψουν νέες επιστημονικές ενδείξεις για ύπαρξη ευαίσθητων ειδών ή ενδιαιτημάτων εντός της ζώνης παρέμβασης.

3.7. Ο φορέας μίσθωσης της περιοχής, σε συνεργασία με την Αρχή Σχεδιασμού (ΕΔΕΥΕΠ), θα προβεί το συντομότερο δυνατόν, και πάντως πριν από την έναρξη ηχοβολιστικών διασκοπήσεων ή ερευνητικών γεωτρήσεων, σε εκπόνηση τεκμηριωμένων σεναρίων πρόβλεψης σωρευτικών επιπτώσεων μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου χαρακτήρα, διακριτά ανά φάση δραστηριότητας, τα οποία θα βασίζονται σε ολοκληρωμένη αξιολόγηση συνδυασμένων επιπτώσεων. Η αξιολόγηση αυτή θα λαμβάνει υποχρεωτικά υπόψη το σύνολο των παρεμβαινουσών ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στην περιοχή μελέτης και θα τεκμηριώνει επαρκώς την αλληλεπίδραση με υφιστάμενες πιέσεις, ιδίως αλιεία και ναυσιπλοΐα, καθώς και τη συνεκτίμηση ταυτόχρονων ή προγραμματισμένων εκτεταμένων δράσεων εξερεύνησης ή έρευνας στον ίδιο θαλάσσιο χώρο.

3.8. Οι ηχοβολιστικές διασκοπήσεις του πυθμένα, γνωστές ως «σεισμικές έρευνες», οι οποίες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία δεν υπάγονται σε υποχρέωση περιβαλλοντικής αδειοδότησης, θα διεξάγονται υπό λεπτομερές πλέγμα μέτρων προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος το οποίο θα περιγραφεί σε κατάλληλο Περιβαλλοντικό Σχέδιο Δράσης (ΠΣΔ ή Environmental Action Plan – EAP), το οποίο θα πρέπει να ανταποκρίνεται τουλάχιστον στις απαιτήσεις της παρούσας απόφασης.

3.9. Η αποδοχή του ΠΣΔ, η οποία θα αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του και κατά συνέπεια για την έναρξη των ερευνών στις οποίες θα αφορά, θα πραγματοποιηθεί με πράξη της Αρχής Σχεδιασμού ή του Υπουργού στην αρμοδιότητα του οποίου αυτή υπάγεται, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για τη διαμόρφωση της οποίας η εν λόγω Υπηρεσία μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας και της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ.

3.10. Με το ΠΣΔ των ηχοβολιστικών διασκοπήσεων του πυθμένα θα αποσκοπείται:

3.10.1. Η λεπτομερής και τεκμηριωμένη συμμόρφωση των εν λόγω ερευνών με όλες τις απαιτήσεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας για το περιβάλλον, συμπεριλαμβανόμενων των διατάξεων που αφορούν στην προστασία ειδών ή περιοχών και στην αποφυγή της ρύπανσης.

3.10.2. Η ελαχιστοποίηση της επίδρασης των ηχοβολιστικών διασκοπήσεων στα κρίσιμα στοιχεία της θαλάσσιας οικολογίας, όπως ιδίως τα θαλάσσια θηλαστικά και οι θαλάσσιες χελώνες.

3.10.3. Η εφαρμογή όλων των απαραίτητων μέτρων και μεθόδων σχετικά με την πρόληψη οποιουδήποτε περιστατικού ρύπανσης της θάλασσας, περιλαμβανόμενων τουλάχιστον των μεθόδων διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, αντιμετώπισης ατυχημάτων και χρήσης χημικών ουσιών.

3.10.4. Ο περιορισμός των διαταραχών στις υφιστάμενες θαλάσσιες δραστηριότητες όπως ιδίως η αλιεία.

3.10.5. Η αξιολόγηση και αποτίμηση των επιδράσεων των ερευνητικών δραστηριοτήτων σε όλα τα επιμέρους περιβαλλοντικά στοιχεία, ακολουθούμενη από ενσωμάτωση κατάλληλων μέτρων ελαχιστοποίησής τους.

3.10.6. Η αξιολόγηση και αποτίμηση των περιβαλλοντικών κινδύνων από τις ερευνητικές δραστηριότητες και η ενσωμάτωση σε αυτές μέτρων πρόληψης ή αποτροπής περιβαλλοντικών συνεπειών, σε συνδυασμό με μέτρα παρακολούθησης.

3.10.7. Η πραγματοποίηση των ηχοβολιστικών διασκοπήσεων κατά τη χειμερινή περίοδο, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανότητες επιπτώσεων στα θαλάσσια θηλαστικά.

3.11. Ειδικά σε ότι αφορά στην αποτροπή επιπτώσεων στα κητώδη, τα μέτρα του ΠΣΔ των ηχοβολιστικών διασκοπήσεων του πυθμένα θα πρέπει κατ' ελάχιστον να περιλαμβάνουν μέριμνα για τα εξής ζητήματα:

3.11.1. Πλήρης ανταπόκριση σε δεσμεύσεις και κατευθύνσεις διακρατικών συμβάσεων που έχει συνυπογράψει η Ελλάδα, όπως ιδίως η ACCOBAMS. Στο ΠΣΔ θα περιλαμβάνεται ειδική ενότητα για την αντιστοίχιση των μέτρων που προτείνονται και των δεσμεύσεων της ACCOBAMS, καθώς και για την αντιστοίχιση των μέτρων με τις κατευθύνεις αναγνωρισμένων διεθνών φορέων όπως η JNCC κ.ά.

3.11.2. Καταγραφή στοιχείων που αφορούν τα θαλάσσια θηλαστικά με έμφαση στις θαλάσσιες εκτάσεις υπεράνω της Ελληνικής Τάφρου, με κατάλληλες χρονικές και χωρικές παραμέτρους που θα προσδιοριστούν μετά από συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΝ ή /και την αρμόδια ΜΔΠΠ Νότιας Πελοποννήσου του ΟΦΥΠΕΚΑ που γειτνιάζει με τις περιοχές ερευνών.

3.11.3. Οπτική και ακουστική παρατήρηση των θαλάσσιων θηλαστικών στην περιοχή της έρευνας, μέσω εφαρμογής διεθνών προτύπων και συστάσεων των σχετικών διεθνών συμφωνιών, ιδίως της ACCOBAMS τόσο πριν την έναρξή των ηχοβολιστικών διασκοπήσεων όσο και κατά τη διάρκειά τους.

3.11.4. Βαθμιαία αύξηση της ακουστικής ισχύος, ώστε να δίνεται η δυνατότητα και ο χρόνος σε τυχόν γειτονικά άτομα των ευαίσθητων στο θόρυβο ειδών να μετακινηθούν προσωρινά σε απόσταση ασφαλείας.

3.11.5. Χρήση εξοπλισμού του οποίου η ακουστική ισχύς είναι η ελάχιστη απαραίτητη για το σκοπό που χρησιμοποιείται, και σε κάθε περίπτωση δεν υπερβαίνει τα επίπεδα πρόκλησης

τραύματος ή συμπεριφορικής αλλαγής (όπως αυτά αναφέρονται στη σχετική διεθνή επιστημονική βιβλιογραφία), ακόμη και σε μικρές αποστάσεις από την πηγή εκπομπής των ηχητικών κυμάτων.

3.11.6. Τέσσερις πιστοποιημένοι παρατηρητές θαλασσίων θηλαστικών με τουλάχιστον δύο εξ' αυτών να είναι έμπειροι χειριστές συσκευής Παθητικής Ακουστικής Παρακολούθησης (ΠΑΠ) που θα πραγματοποιούν συνεχή παρακολούθηση επί του σκάφους, για τον εντοπισμό με οπτικά και ακουστικά μέσα θαλάσσιων θηλαστικών και διακοπή των ηχοβολισμών, σε περίπτωση προσέγγισής τους.

3.11.7. Υπολογιστική ακουστική προσομοίωση πηγών και διάδοσης του ήχου, με βάση τα χαρακτηριστικά και τη διαμόρφωση της πηγής (συσκευή ηχοβολισμού/airgun), τα ακουστικά χαρακτηριστικά των θαλάσσιων ευαίσθητων ειδών (θαλάσσια θηλαστικά, χελώνες, και ψάρια) των επηρεαζόμενων περιοχών και τα χαρακτηριστικά της περιοχής του έργου με ιδιαίτερη έμφαση στις προστατευόμενες περιοχές και άλλες περιοχές υψηλής σημασίας για τη βιοποικιλότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές ωκεανογραφικές συνθήκες. Η προσομοίωση θα έχει στόχο τον υπολογισμό της διάδοσης θορύβου (ή μείωσης της έντασης του ήχου με την απόσταση), ώστε και σε συνδυασμό με τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης με βάση διεθνείς πρακτικές (π.χ. ACCOBAMS, JNCC, κ.λπ.) και τον ορισμό κατάλληλης Ζώνης Αποκλεισμού σύμφωνα με τον ακόλουθο όρο, να αποκλειστεί η οποιαδήποτε πρόκληση τραυματισμού (είτε μόνιμη ακουστική βλάβη είτε με προσωρινή) στα θαλάσσια θηλαστικά.

3.11.8. Ορισμός κατάλληλης Ζώνης Αποκλεισμού γύρω από το σκάφος γεωφυσικής έρευνας εντός της οποίας δεν πρέπει να υπάρχουν θαλάσσια θηλαστικά κατά τη διάρκεια εκπομπής θορύβου. Όταν οποιοδήποτε άτομο / ομάδα ατόμων θαλάσσιων θηλαστικών εισέρχεται σε αυτήν τη ζώνη, πρέπει να ενεργοποιείται άμεσα η εφαρμογή της διαδικασίας μετριασμού έντασης θορύβου, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει:

3.11.8.1. Την άμεση προσωρινή διακοπή των ηχοβολισμών μέχρι την απομάκρυνση των ειδών από την περιοχή.

3.11.8.2. Τη μείωση έντασης του θορύβου (power-down) σε ασφαλή επίπεδα ώστε να αποτραπεί πιθανή ενόχληση ή πρόκληση βλάβης στα θαλάσσια είδη.

3.11.8.3. Τη σταδιακή επανεκκίνηση των ηχοβολισμών (soft-start/ramp-up), δίνοντας στα θαλάσσια θηλαστικά τον απαραίτητο χρόνο να απομακρυνθούν με ασφάλεια.

3.11.9. Ακουστικές μετρήσεις κατά τη διάρκεια των γεωφυσικών ερευνών και επαλήθευση της Ζώνης Αποκλεισμού, με διεξαγωγή μετρήσεων καθ' όλη τη διάρκεια του ηχοβολισμού για την παρακολούθηση της διάδοσης του ήχου και την επαλήθευση ότι τα επίπεδα ηχητικής στάθμης επί της περιμέτρου της Ζώνης Αποκλεισμού δεν υπερβαίνουν τα καθορισμένα όρια προστασίας των θαλάσσιων ειδών ή επέκταση της ΖΑ αναλόγως των μετρήσεων.

3.11.10. Σχεδιασμός της έρευνας ώστε:

3.11.10.1. Να ελαχιστοποιηθούν οι οχλήσεις στα κρίσιμα στοιχεία της θαλάσσιας οικολογίας της περιοχής, όπως ιδίως τα θαλάσσια θηλαστικά και ειδικότερα τα είδη που χρησιμοποιούν ως πυρήνα του ενδιαιτήματός τους την Ελληνική Τάφρο, όπως για παράδειγμα οι φυσητήρες και οι ζιφιοί, αλλά και οι θαλάσσιες χελώνες (κυρίως του είδους *Caretta caretta*).

3.11.10.2. Να αρκεί ένα και μόνο πέρασμα από κάθε γραμμή σεισμικής έρευνας, καθιστώντας την όποια πιθανή όχληση στα είδη της περιοχής προσωρινή και μη συστηματική, και αποτρέποντας έτσι την έλευση οποιωνδήποτε μόνιμων αλλαγών στα θαλάσσια οικοσυστήματα.

3.11.11. Καταγραφή τιμών ακουστικής στάθμης (π.χ. με φορητά υδρόφωνα) πριν την έναρξη των ερευνών, ώστε να διαπιστωθεί η στάθμη θορύβου βάσης, κατά την διάρκεια των ερευνών και μετά την ολοκλήρωση τους.

3.11.12. Συλλογή στοιχείων ακουστικής στάθμης κατά τη διάρκεια των ερευνών με τρόπο που να είναι αξιοποιήσιμα στον προσδιορισμό του περιγραφέα D11 (υποθαλάσσιος θόρυβος) και ειδικότερα στο κριτήριο D11C1 (παλμικός θόρυβος).

3.11.13. Δημοσίευση σε ημερήσια βάση της πορείας και των στοιχείων ακουστικής στάθμης σε ειδικό εμφανές σημείο του ιστοτόπου του φορέα διεξαγωγής της έρευνας.

3.11.14. Οι παραπάνω απαιτήσεις εκπληρώνονται με τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτονται οι ακόλουθοι όροι:

3.11.14.1. Στο ΠΣΔ θα περιλαμβάνεται η ρητή ενσωμάτωση και εξειδίκευση των δεσμευτικών προβλέψεων που απορρέουν από την εφαρμογή Κατευθυντήριων Οδηγιών σχετικά με τις πηγές παλμικού ήχου ανθρωπογενούς προέλευσης για το κριτήριο D11C1 της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ: Η χωρική κατανομή, η χρονική έκταση και τα επίπεδα παλμικών ήχων ανθρωπογενούς προέλευσης δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που επηρεάζουν δυσμενώς τους πληθυσμούς θαλασσίων ζώων, σε συμφωνία με τις διεθνείς πρακτικές και σε συμμόρφωση με απαιτήσεις διεθνών προτύπων (ACCOBAMS, JNCC, NOAA, TG Noise reports, ISO stds κλπ). Η ανωτέρω υποχρέωση εφαρμόζεται με αυξημένο επίπεδο προστασίας, λόγω του γεγονότος ότι τα στοιχεία κριτηρίων/είδη (D1C2, D1C3, D1C4) για την αξιολόγηση του χαρακτηριστικού περιγραφής 1, ήτοι ο Φυσητήρας (Physeter macrocephalus), ο Ζιφιός (Ziphius cavirostris) και το Ζωνοδέλφινο (Stenella coeruleoalba) στην περιοχή της Ελληνικής Τάφρου τελούν σε κακή ή πολύ κακή περιβαλλοντική κατάσταση. Ενδεικτικά αναφέρονται:

3.11.14.1.1. ηχητική μοντελοποίηση βασισμένη σε κατώφλια έκθεσης (exposure thresholds) και υπολογισμούς ζωνών επιρροής σε διαφορετικά ταξινομικά είδη (Technical Guidance for Assessing the Effects of Anthropogenic Sound on Marine Mammal Hearing 2018, NOAA),

3.11.14.1.2. διεξαγωγή εκτίμησης των επιπτώσεων από σεισμικές έρευνες στην οποία θα περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων αξιολόγηση των επιπτώσεων στους θαλάσσιους

οργανισμούς, μέτρα εξομάλυνσης των εν λόγω επιπτώσεων όπως ενδεικτικά αναφέρονται: η χρήση ακουστικών πρωτοκόλλων παρακολούθησης (PAM) με τεκμηρίωση ηχητικών γεγονότων και οπτικών πρωτοκόλλων παρακολούθησης (MMO), soft-start protocols και αναστολή εργασιών σε περιπτώσεις παρουσίας ευαίσθητων ειδών (shut down protocols) [Guidelines to address the impact of anthropogenic noise on cetaceans in the ACCOBAMS area (2010), Methodological Guide: Guidance on underwater mitigation measures v. 3.1. (2022), Guidelines for Minimizing the Risk of Injury to Marine Mammals from Seismic Surveys" (2017)],

3.11.14.1.3. λεπτομερείς εκθέσεις σχετικά με τη χρήση των μέτρων εξομάλυνσης των επιπτώσεων σε πραγματικό χρόνο (real-time mitigation) συμπεριλαμβανομένων των περιστατικών μη συμμόρφωσης καθώς και δήλωση/τεκμηρίωση όλων των δραστηριοτήτων που παράγουν θόρυβο στο εφαρμοζόμενο μητρώο θορύβου (π.χ. ACCOBAMS Joint Noise Registry).

3.12. Σε ότι αφορά στην αποτροπή των επιπτώσεων των ηχοβολιστικών διασκοπήσεων του πυθμένα σε άλλα είδη του θαλάσσιου οικοσυστήματος (όπως π.χ. οι θαλάσσιες χελώνες), το ΠΣΔ θα πρέπει να εξετάσει εάν τα μέτρα που θα προταθούν για την προστασία των κητωδών, κατ' εφαρμογή του παραπάνω όρου 3.11, είναι επαρκή, παρέχοντας την κατάλληλη τεκμηρίωση ή/και εξειδίκευση των εν λόγω μέτρων στην περίπτωσή επάρκειάς τους ή προτείνοντας πρόσθετα μέτρα σε άλλη περίπτωση.

3.13. Για τις εκτάσεις που οι σεισμικές έρευνες θα υποδείξουν ως καταρχήν ενδιαφέρουσες, με σκοπό να ληφθούν υπόψη στο σχεδιασμό και στις αποφάσεις των επόμενων σταδίων, εγκαίρως θα πρέπει:

3.13.1. Να εκπονηθούν θεματικοί χάρτες των ενεργών ρηγμάτων και των θαλάσσιων γεωκινδύνων, καθώς και των αρχαιολογικών ευρημάτων, των ναυαγίων, των υποθαλάσσιων καλωδίων και άλλων σημαντικών στοιχείων του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

3.13.2. Να εξετασθούν λεπτομερώς τα χαρακτηριστικά του βυθού, με στόχο να εντοπιστούν σημεία που μέσω πολυκριτηριακής ανάλυσης θα συγκεντρώσουν κατά προτεραιότητα το ενδιαφέρον για την περιβαλλοντικά ασφαλή εκτέλεση ερευνητικών γεωτρήσεων. Μεταξύ των κριτηρίων θα συμπεριληφθούν με αυξημένο συντελεστή βαρύτητας η απόσταση από τα βαθιά οικοσυστήματα της Ελληνικής Τάφρου, η απόσταση από περιοχές του δικτύου Natura 2000 και από το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου (εφόσον έχει θεσμοθετηθεί) και η αποφυγή θέσεων με ενδείξεις ύπαρξης χημειοσυνθετικών κοινοτήτων όπως οι υδροθερμικές πηγές, οι ψυχρές εκλύσεις υδροθείου ή μεθανίου, ή αποικιών βαθιών κοραλλιών.

3.13.3. Να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα (τόσο ως προς την ανάλυση όσο και ως προς την εμβέλεια) των υφιστάμενων ωκεάνιων προγνωστικών μοντέλων ροής προκειμένου να βελτιωθεί η ακρίβεια και η αξιοπιστία των προσομοιώσεων της διασποράς ενδεχόμενων διαρροών πετρελαίου.

3.13.4. Να διερευνηθούν τα επιπλέον αναγκαία μέτρα πρόληψης, αποφυγής, ελαχιστοποίησης, αντιμετώπισης ή/και αντιστάθμισης πιθανών αρνητικών επιπτώσεων από τις δραστηριότητες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στην οικονομία των γειτνιαζόντων παράκτιων περιοχών και κυρίως στον τουρισμό.

3.13.5. Να συλλεγούν πρόσθετα στοιχεία, επιπλέον αυτών της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ, σε σχέση με μετεωρολογικά δεδομένα, υποεπιφανειακά ρεύματα, θερμοκρασία και αλατότητα της θάλασσας και άλλες σχετικές παραμέτρους.

3.13.6. Να εμπλουτιστεί με πρόσθετα βιβλιογραφικά δεδομένα, επιπλέον αυτών της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ, η τεκμηρίωση που αφορά στην αιωρούμενη σωματιδιακή ύλη, στις διαδικασίες ροής ύλης σε υποθαλάσσια φαράγγια και ηπειρωτικές κρηπίδες, στην ιζηματολογία καθώς και στα γεωχημικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών ιζημάτων του βυθού.

3.14. Σε επαρκή ακτίνα γύρω από κάθε θέση που καταρχήν θα προκύψει ως ενδιαφέρουσα για διενέργεια ερευνητικής γεώτρησης, θα εικονογραφηθεί και θα χαρτογραφηθεί ο βυθός με τηλεχειριζόμενο ή αυτόνομο υποβρύχιο σκάφος (ROV ή AUV). Σημεία στα οποία, παρά την ανάλυση του όρου 3.13.2, εντοπιστεί ότι υπάρχουν για ευαίσθητα ή υπο-μελετημένα οικοσυστήματα (π.χ. χημειοσυνθετικές κοινότητες), θα αποτελέσουν κέντρο ζώνης αποκλεισμού δραστηριοτήτων, η ακτίνα της οποίας θα προσδιοριστεί με γνώμονα την εμβέλεια των απειλών προς αυτά από τις προγραμματιζόμενες ερευνητικές δραστηριότητες, ώστε να αποκλειστεί ο κίνδυνος υποβάθμισης των εν λόγω οικοσυστημάτων.

3.15. Πριν από την έναρξη των ερευνητικών γεωτρήσεων, και εγκαίρως ώστε να ληφθούν υπόψη στις σχετικές μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων, θα πρέπει να εκπονηθούν για την περιοχή επιρροής της κάθε γεώτρησης λεπτομερείς μελέτες γεωκινδύνων, στις οποίες θα αναλύεται τουλάχιστον:

3.15.1. Η ευστάθεια πρανών και η πιθανότητα κατολισθήσεων.

3.15.2. Η ύπαρξη θυλάκων ή κρατήρων με αέρια που θα μπορούσαν να διαφύγουν.

3.15.3. Η ύπαρξη «λασποηφαιστείων» και ο βαθμός κινδύνου που αυτά συνιστούν.

3.15.4. Η ύπαρξη ασταθών υδριτών και η έκταση που καταλαμβάνουν.

3.15.5. Η ύπαρξη ενεργών ρηγμάτων σεισμικής δραστηριότητας στην περιοχή.

3.16. Η τήρηση των όρων 3.14 και 3.15 θα τεκμηριώνεται στην εκάστοτε μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αλλά είναι προτιμότερο να ενταχθεί στην (προαιρετική, κατ' επιλογή του φορέα έργου) διαδικασία προκαταρκτικού προσδιορισμού περιβαλλοντικών απαιτήσεων (άρ. 2 παρ. 2 και άρ. 3 παρ 2.α του ν. 4014/2011), ώστε να εντοπιστούν εγκαίρως οι ειδικές μελέτες ανά κατηγορία επίπτωσης που είναι αναγκαίο να εκπονηθούν, να δοθούν οι κατάλληλες κατευθύνσεις σχετικά με τη μεθοδολογία και τα χαρακτηριστικά των μελετών, να εξεταστεί η αναγκαιότητα καθορισμού ειδικότερων κατευθύνσεων σχετικά με το περιεχόμενο της ΜΠΕ και να προσδιοριστούν οι δέσμες εναλλακτικών λύσεων.

3.17. Τα αποτελέσματα τήρησης των όρων 3.14 και 3.15 θα χορηγηθούν ατελώς στη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας, στη Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ και στον ΟΦΥΠΕΚΑ.

3.18. Προκειμένου να προλαμβάνονται στο μέγιστο πρακτικώς εφικτό βαθμό τα ατυχήματα με ενδεχόμενη επίπτωση στο περιβάλλον, το σύνολο των γεωτρητικών και συνοδών τους δραστηριοτήτων, τόσο για ερευνητικούς όσο και για παραγωγικούς σκοπούς θα πρέπει να σχεδιάζονται εξαρχής με γνώμονα την πλήρη συμμόρφωση με το Ν. 4409/2016 (Α΄ 136), ο οποίος θέτει το πλαίσιο για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, ενσωματώνοντας την Οδηγία 2013/30/ΕΕ και τροποποιώντας το π.δ. 148/2009. Τα ευρήματα των μελετών της προηγούμενης παραγράφου για τους γεωκινδύνους θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στις «εκθέσεις μεγάλων κινδύνων» που απαιτούν οι διατάξεις του άνω νόμου.

3.19. Πέραν των κινδύνων που σχετίζονται με τη φύση των γεωτρητικών εργασιών, υπό το πρίσμα της πρόληψης ατυχημάτων με επίπτωση στο περιβάλλον, στο πλαίσιο της έκθεσης μεγάλων κινδύνων του Ν. 4409/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, η ασφάλεια κάθε γεώτρησης θα πρέπει να λάβει υπόψη τη σεισμική δραστηριότητα που χαρακτηρίζει την περιοχή, καθώς και τις ιδιαιτερότητες της θαλάσσιας δυναμικής και του έντονου αναγλύφου του πυθμένα. Για τα δύο αυτά θέματα θα πρέπει να επιδιωχθεί η μεγιστοποίηση των συντελεστών ασφάλειας, ακολουθώντας κατευθύνσεις, μεθόδους και τεχνικές λύσεις που να έχουν χρησιμοποιηθεί επιτυχώς σε ανάλογες περιπτώσεις, ως προς τα εξής τουλάχιστον ζητήματα:

3.19.1. Υιοθέτηση παραδοχών σχεδιασμού που να υπερκαλύπτουν με επαρκές περιθώριο το μέγιστο συνολικό χρόνο κατασκευής-λειτουργίας-αποχώρησης-αποκατάστασης κάθε έργου.

3.19.2. Επιλογή μεθόδων και υλικών που να χαρακτηρίζονται από καταλληλότητα προς χρήση σε συνθήκες σημαντικής σεισμικής δραστηριότητας.

3.19.3. Θωράκιση του εξοπλισμού έναντι του μέγιστου αναμενόμενου κυματισμού ή των εντονότερων πιθανών φαινομένων θύελλας/θαλασσοταραχής.

3.19.4. Προετοιμασία και άμεση διαθεσιμότητα προς χρήση, λεπτομερών υπολογιστικών ομοιωμάτων διασποράς για την περίπτωση πετρελαιοκηλίδας, ώστε να καταστεί άμεση και αποτελεσματική η αντιμετώπισή της

3.20. Εντός του πλαισίου που οριοθετούν οι απαιτήσεις των όρων 3.14, 3.15, 3.16, 3.18 και 3.19, κατά την επιλογή της θέσης κάθε γεώτρησης, θα πρέπει να συνεκτιμηθούν και οι περιβαλλοντικοί παράγοντες που σχετίζονται με τις ανθρωπογενείς θαλάσσιες δραστηριότητες, όπως, η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια, η ναυσιπλοΐα και ο τουρισμός, με επιδίωξη μείωσης των επιδράσεων σε αυτές.

3.21. Κατά το σχεδιασμό της γεώτρησης, και πέραν της ανταπόκρισης στις απαιτήσεις ασφάλειας κατά τον Ν. 4409/2016 όπως ισχύει, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι προβλέψεις του

Πρωτοκόλλου της Σύμβασης της Βαρκελώνης «για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση που προκαλείται από την εξερεύνηση και την εκμετάλλευση του θαλάσσιου βυθού και του υπεδάφους του» και να ληφθεί λεπτομερής μέριμνα για την ανταπόκριση στις ακόλουθες απαιτήσεις προστασίας του περιβάλλοντος:

3.21.1. Ο σχεδιασμός θα πρέπει να εμπεριέχει κατάλληλες τεχνικές επιλογές και διαχειριστικές πρόνοιες που να διασφαλίζουν:

3.21.1.1. Αντοχή στις όποιες πιέσεις ή άλλες δυνάμεις ενδέχεται να ασκηθούν κατά τη διενέργεια της γεώτρησης, ώστε εν τέλει να αποτραπεί στο μέγιστο πρακτικώς εφικτό βαθμό κάθε πιθανότητα ατυχήματος με επίπτωση στο περιβάλλον.

3.21.1.2. Ελέγχους επαρκούς αναλυτικότητας και συχνότητας για την ικανοποιητική λειτουργία όλων των συστημάτων ασφάλειας, ιδίως σε ότι αφορά κρίσιμα συστήματα όπως π.χ. ο blow-out preventer, το choke manifold κ.ο.κ.

3.21.1.3. Προβλέψεις κατάλληλων συστημάτων και σχεδίων δράσης για την ανταπόκριση σε έκτακτα περιστατικά, όπως διαφυγή H_2S, CH_4 κ.ά.,

3.21.1.4. Υποδομή και διαδικασίες συγκέντρωσης των αποβλήτων της γεώτρησης, ώστε να είναι εφικτή η προεπεξεργασία τους (π.χ. διαχωρισμοί) και η κατάλληλη διάθεσή τους, ανάλογα με τη φύση τους και το βαθμό επιβάρυνσής τους από τοξικές, επικίνδυνες ή περιβαλλοντικά επιβλαβείς ουσίες.

3.21.1.5. Περιορισμός στις απολύτως απαραίτητες διαστάσεις, της αρχικής φάσης της γεώτρησης (riserless drilling), όπου αυτό είναι τεχνικώς εφικτό.

3.21.2. Η διατρητική ιλύς (πολφός) που θα χρησιμοποιείται σε όλες τις φάσεις της γεώτρησης, θα πρέπει να είναι κατά προτεραιότητα υδατικής βάσης και να μην περιέχει συστατικά του Παραρτήματος Ι του προαναφερθέντος Πρωτοκόλλου της Σύμβασης της Βαρκελώνης. Ελαιώδους ή συνθετικής βάσης πολφός επιτρέπεται μόνο εφόσον εξασφαλίζεται πλήρης ανάκτησή του και αποφυγή κάθε ενδεχομένου ρύπανσης.

3.21.3. Οι δραστηριότητες επί της θαλάσσιας πλατφόρμας του γεωτρυπάνου που αφορούν υποστηρικτικά ή δευτερεύοντα αντικείμενα, όπως αναμίξεις για την παρασκευή πολφών, διαχείριση αποβλήτων πέραν του πρώτου διαχωρισμού τους από το νερό κ.ά., θα πρέπει να ελαχιστοποιούνται, μεταθέτοντας την εκτέλεσή τους στον μέγιστο δυνατό βαθμό στην υποστηρικτική χερσαία λιμενική βάση, ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος ρύπανσης της ανοικτής θάλασσας.

3.21.4. Η ετοιμότητα για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης θα πρέπει να είναι πλήρης και διαρκής, τουλάχιστον διαμέσου:

3.21.4.1. εκπόνησης και έγκρισης των κατάλληλων σχεδίων που θα καλύπτουν τις σχετικές απαιτήσεις της νομοθεσίας,

3.21.4.2. διατήρησης επιτόπου και σε άμεση ετοιμότητα χρήσης, όλου του εξοπλισμού που απαιτείται από τα παραπάνω σχέδια,

3.21.4.3. προγραμματισμού διενέργειας ασκήσεων με συχνότητα και διοργάνωση που να καθιστούν αποτελεσματική την ανταπόκριση του προσωπικού στην αντιμετώπιση των περιστατικών ρύπανσης.

3.21.5. Για τις δοκιμές καύσης, θα πρέπει να προβλεφθεί χρήση καυστήρων υψηλής απόδοσης, εξοπλισμένων με διατάξεις ελαχιστοποίησης των εκπεμπόμενων αέριων ρύπων.

3.21.6. Για τη διάθεση των θρυμμάτων (υλικών του πυθμένα που θα αφαιρεί το γεωτρύπανο), θα πρέπει να τηρηθούν οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τα απόβλητα και την προστασία της Μεσογείου θάλασσας. Επιλογή προτεραιότητας θα πρέπει να αποτελέσει η μεταφορά και διαχείρισή τους σε κατάλληλα αδειοδοτημένες μονάδες. Εάν διασφαλιστεί ότι τα θρύμματα αποτελούνται από αδρανή και μόνο υλικά και είναι απαλλαγμένα από ρύπους, και τεκμηριωθεί ότι η μεταφορά τους στις ως άνω μονάδες είναι αντικειμενικά ιδιαιτέρως δυσχερής, μπορεί να εξετασθεί η απόθεσή τους σε κατάλληλο θαλάσσιο χώρο, χαμηλής περιβαλλοντικής ευαισθησίας, ο προσδιορισμός και η περιβαλλοντική αδειοδότηση του οποίου θα αποτελέσει μέρος της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του συνολικού έργου της γεώτρησης.

3.21.7. Η εκτίμηση και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων κάθε ερευνητικής γεώτρησης θα πρέπει να περιλαμβάνει τόσο το κύριο έργο, όσο και τις υποστηρικτικές εγκαταστάσεις (π.χ. μονάδες ιλύος, αποθηκευτικοί χώροι και άλλες υποδομές στους λιμένες που θα εξυπηρετήσουν το έργο).

3.21.8. Κατά το στάδιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης κάθε γεώτρησης ή υπεράκτιας εγκατάστασης, θα γίνεται αναλυτική αναφορά των πιθανών επιπτώσεων, καθώς και των τρόπων αντιμετώπισης αυτών για όλους τους Περιγραφείς που εξετάζονται στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ. Η ανάλυση θα βασίζεται σε κατάλληλη επιστημονική έρευνα ή/και στα πιο πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα σε συνδυασμό με τις εκθέσεις αξιολόγησης του προγράμματος παρακολούθησης για την συνεχή εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλασσίων υδάτων. Τα αποτελέσματα της εφαρμογής του προγράμματος παρακολούθησης της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ, όπως αποτυπώνονται στις εκθέσεις αξιολόγησης της περιβαλλοντικής κατάστασης κάθε θαλάσσιας περιοχής, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε όλα τα στάδια ανάπτυξης της εξορυκτικής δραστηριότητας.

3.21.9. Οι Δείκτες Παρακολούθησης και οι Περιβαλλοντικοί Στόχοι σε συνάρτηση με τα κατά περίπτωση Χαρακτηριστικά Περιγραφής της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ, πρέπει να ενσωματώνονται στο Σύστημα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης, μέσω του οποίου θα διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους όρους και περιορισμούς της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (και της σχετικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων) για κάθε υπεράκτια εγκατάσταση. Οι δείκτες και στόχοι πρέπει να αναπροσαρμόζονται και να συν-αξιολογούνται σε τακτική βάση με τα αποτελέσματα του Προγράμματος Παρακολούθησης της Οδηγίας, ώστε να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη επιστημονική

εγκυρότητα των συμπερασμάτων και να επιβεβαιώνεται η αποτελεσματικότητα των μέτρων αποφυγής και/ή μείωσης των επιπτώσεων.

3.21.10. Κατά την υλοποίηση κάθε ερευνητικής γεώτρησης, εφαρμόζονται λεπτομερώς και χωρίς αποκλίσεις, μέσω συστήματος ελέγχου εφαρμογής και σχετικών καταγραφών, οι πρόνοιες, οι επιλογές και τα αποτελέσματα του σταδίου σχεδιασμού, ώστε η μέριμνα για το περιβάλλον που ενσωματώθηκε στο στάδιο αυτό (περιλαμβανόμενων των υποχρεώσεων εκ των περιβαλλοντικών όρων) να λάβει έμπρακτη μορφή. Επιπροσθέτως:

3.21.10.1. Δεν θα διατίθεται στη θάλασσα κανένα άλλο είδους υλικό ή ουσία, πέραν των εδαφικής φύσης θρυμμάτων του πυθμένα που θα αφαιρεί το γεωτρύπανο εάν αυτό επιτραπεί μέσω της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων της γεώτρησης. Τα υλικά αυτά θα διαχωρίζονται από τα ρευστά της γεώτρησης με τη χρήση των πλέον σύγχρονων τεχνικών και θα διατίθενται στο χώρο που θα έχει προκαθοριστεί και αδειοδοτηθεί κατά τα παραπάνω. Όλα τα υπόλοιπα υλικά και ουσίες θα συλλέγονται και θα μεταφέρονται προς διάθεση με τους προβλεπόμενους από τη νομοθεσία των αποβλήτων τρόπους.

3.21.10.2. Η εκτέλεση και διαχείριση των επιμέρους εργασιών (π.χ. εισπιέσεις ενεμάτων και άλλες εργασίες στεγάνωσης, δοκιμές καύσης, συντηρήσεις κ.ά.) θα πρέπει να οργανωθούν και να εκτελούνται με την ελάχιστη δυνατή περιβαλλοντική επίδραση, μέσω μέτρων που θα αποτελέσουν ειδική ενότητα της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της σχετικής έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

3.21.10.3. Θα πρέπει να ελαχιστοποιείται η επίδραση στη ναυσιπλοΐα.

3.21.11. Η αποχώρηση από κάθε γεώτρηση προϋποθέτει τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων ώστε να αποτρέπονται πλήρως πιθανές περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να κινούνται στο υψηλότερο διαθέσιμο επίπεδο τεχνολογικών λύσεων και θα αποτελέσουν αντικείμενο ειδικής ενότητας της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της σχετικής έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

3.22. Για σκοπούς συμβατότητας με τις απαιτήσεις στρατιωτικής ασφάλειας, τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

3.22.1. Μετά τον καθορισμό της ακριβούς χωροθέτησης και των ειδικότερων χαρακτηριστικών των σχεδιαζόμενων δραστηριοτήτων που σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία υπόκεινται σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, ο ενδιαφερόμενος φορέας της εκάστοτε δραστηριότητας ή έργου, θα πρέπει να υποβάλλει για έλεγχο και έγκριση επιμέρους αναλυτικό φάκελο που θα αφορά στο εκάστοτε κυρίως έργο και στα τυχόν συνοδά έργα αυτού, προκειμένου να εξεταστούν από την άποψη της στρατιωτικής ασφάλειας.

3.22.2. Σε περίπτωση μελλοντικών τροποποιήσεων του προγράμματος της ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ, ο ενδιαφερόμενος φορέας οφείλει να υποβάλει για έλεγχο και έγκριση φάκελο που θα αφορά στα κυρίως και στα τυχόν συνοδά έργα της (στις χερσαίες εγκαταστάσεις, τους υπεράκτιους αγωγούς, υπεράκτιες εξέδρες, ελικοδρόμια, υδατοδρόμια, κτλ), για τον έλεγχο τυχόν επιπτώσεων στην στρατιωτική ασφάλεια της ανωτέρω περιοχής.

3.22.3. Για λόγους ασφάλειας πτήσεων απαιτείται να τηρούνται τα προβλεπόμενα περί ημερήσιας σήμανσης και νυχτερινής φωτοσήμανσης όπως αυτά αναφέρονται στο κεφάλαιο 6, του ANNEX 14 (ICAO).

3.22.4. Απαιτείται συμμόρφωση των κατασκευών με τις προβλέψεις και τους περιορισμούς που τίθενται από το Annex 14 του ICAO αναφορικά με τις επιφάνειες περιορισμού εμποδίων (εξασφάλιση έγκρισης υψομέτρων από ΓΕΑ/Γ2/4) και τα εμπόδια γενικότερα (ΦΕΚ Β' 191/5-2-2009).

3.22.5. Από την εγκατάσταση έργου του προγράμματος δεν θα πρέπει να επηρεάζονται τα συστήματα RADAR και ραδιοβοηθήματα των ΕΔ, για το οποίο θα πρέπει να εξασφαλιστεί σχετική έγκριση από το ΓΕΑ, κατόπιν τεχνικής γνωμοδότησης του ΕΤΗΜ.

3.22.6. Από την εγκατάσταση έργου του προγράμματος δεν θα πρέπει να επηρεάζεται η εύρυθμη λειτουργία των Πεδίων Βολής των ΕΔ που βρίσκονται πλησίον του έργου (ΠΒ Σχίζας, ΠΒ Μεθώνης και ΠΒ Κρήτης).

3.22.7. Θα πρέπει να τηρηθούν όλες οι απαιτούμενες διαδικασίες και να εξασφαλιστούν όλες οι απαιτούμενες εγκρίσεις για την ίδρυση και λειτουργία υδατοδρομίων και ελικοδρομίων.

3.22.8. Απαιτείται η εκδήλωση όλων των απαιτούμενων ενεργειών από τον φορέα προκειμένου να εξασφαλιστεί η παροχή αεροναυτικής Ε-Δ εάν απαιτηθεί.

3.22.9. Ο φορέας κάθε έργου του προγράμματος πριν την έναρξη των εργασιών εγκατάστασης, να ειδοποιήσει το Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας, προκειμένου να ενημερωθούν οι αρμόδιοι φορείς για την ενημέρωση χαρτών με σκοπό την ασφάλεια της αεροπλοΐας, σύμφωνα με το Παράρτημα Β.1 της Υ.Α. 3791/24 Ιαν 13 (ΦΕΚ 104 Β).

3.22.10. Σε περίπτωση εμφάνισης προβλημάτων στα συστήματα - διαδικασίες της Π.Α., κατά τη διάρκεια κατασκευής ή λειτουργίας έργου του προγράμματος, θα διακοπεί η κατασκευή ή η λειτουργία του.

3.23. Εφόσον οριστικοποιηθούν οι προοπτικές παραγωγής, η ανάπτυξη του κοιτάσματος θα πρέπει να σχεδιασθεί ενσωματώνοντας λεπτομερή μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό:

3.23.1. Οι κεντρικές αποφάσεις ανάπτυξης, όπως π.χ. αυτές που αφορούν το γενικό τύπο της κύριας εγκατάστασης (υποθαλάσσια, επιπλέουσα ή μικτή), τη θέση της, τη διάταξη των γεωτρήσεων της φάσης παραγωγής, το σύστημα διαχωρισμού του εξορυσσόμενου ρευστού, το σύστημα φόρτωσης κ.ά., θα ληφθούν κατόπιν πολυκριτηριακής ανάλυσης, στην οποία τα περιβαλλοντικά ζητήματα θα συμμετάσχουν με αυξημένους συντελεστές βαρύτητας.

3.23.2. Όλες οι εναλλακτικές λύσεις που θα αξιολογηθούν στις μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων, θα πρέπει να χαρακτηρίζονται (στο σύνολο των έργων και εγκαταστάσεων ανάπτυξης – παραγωγής) από επαρκή βαθμό ασφάλειας σύμφωνα με τις ειδικές προς το θέμα αυτό εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, και έχοντας αξιοποιήσει τις πλέον πρόσφατες (κατά το χρόνο σχεδιασμού τους) εξελίξεις της τεχνολογίας του τομέα.

3.23.3. Ο λεπτομερέστερος σχεδιασμός που θα ακολουθήσει τις ως άνω αποφάσεις, θα πρέπει να ανταποκρίνεται με αναλυτικό τρόπο στις περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής υποδοχής των έργων και εγκαταστάσεων, λαμβάνοντας υπόψη δεδομένα που είτε θα έχουν προσφάτως συλλεγεί από το σύστημα παρακολούθησης (ενότητα όρων 3.27) είτε θα καταγραφούν μέσω ειδικών μελετών βάσης προ της εκάστοτε ΜΠΕ.

3.23.4. Οι περιβαλλοντικές επιδόσεις των εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων ανάπτυξης και παραγωγής, όπως αυτές θα σχεδιασθούν από το φορέα εκμετάλλευσης και θα αδειοδοτηθούν περιβαλλοντικά κατά την ισχύουσα τότε νομοθεσία, θα πρέπει να ανταποκρίνονται πλήρως στις διεθνείς ορθές πρακτικές πεδίων υδρογονανθράκων ("Good Oilfield Practices"). Όπου οι πρακτικές αυτές περιλαμβάνουν εύρος διαθέσιμων λύσεων, θα πρέπει να προτιμάται η καλύτερη δυνατή για το περιβάλλον επιλογή. Η συμμόρφωση με τα παραπάνω θα πρέπει να τεκμηριώνεται αναλυτικά στις σχετικές ΜΠΕ.

3.23.5. Ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η ολοκλήρωση κάθε παραγωγικής γεώτρησης θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις που τέθηκαν παραπάνω για τις ερευνητικές γεωτρήσεις (όροι ή ενότητες όρων από 3.13 ως και 3.22).

3.24. Για την αποξήλωση-αποσυναρμολόγηση των εγκαταστάσεων θα εκπονηθεί, από το φορέα που θα προσδιοριστεί στη σύμβαση ως υπεύθυνος, κατάλληλο σχέδιο με το οποίο θα πρέπει να διασφαλίζεται:

3.24.1. Η ασφαλής αποχώρηση από κάθε γεώτρηση, με τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για την αποφυγή διαρροής υδρογονανθράκων, υγρής ή αέριας μορφής, τόσο στη θάλασσα όσο και σε επιφανειακούς ή υπεδάφιους σχηματισμούς του βυθού.

3.24.2. Η αποσυναρμολόγηση των εξεδρών και των επ' αυτών εγκαταστάσεων με μεθόδους που θα διασφαλίζουν την αποτροπή ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος ή όχλησης των ευαίσθητων ειδών του, όπως τα κητώδη.

3.24.3. Η απομάκρυνση όλων των στοιχείων του κάθε επιμέρους έργου, περιλαμβανόμενων σωληνώσεων, καλωδίων, αγκυροβολίων κ.λπ.

3.25. Η αποδοχή του ως άνω σχεδίου, η οποία θα αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του και κατά συνέπεια για την έναρξη των εργασιών στις οποίες θα αφορά, θα πραγματοποιηθεί με πράξη της Αρχής Σχεδιασμού ή του Υπουργού στην αρμοδιότητα του οποίου αυτή υπάγεται, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3.26. Η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε επίπεδο έργου από τις εργασίες αποξήλωσης και αποσυναρμολόγησής του θα αποτελέσουν ειδικό θέμα της ΜΠΕ κάθε εγκατάστασης παραγωγής. Με δεδομένο ότι ο χρόνος λειτουργίας των εγκαταστάσεων αυτών είναι μεγάλος, η τελική περιβαλλοντική αδειοδότηση των εργασιών αποξήλωσης, αποσυναρμολόγησης και αποκατάστασης θα αναθεωρηθεί, μόνο επί τα βελτίω, πριν την έναρξη των εν λόγω εργασιών, υιοθετώντας τις έως τότε εξελίξεις στις τεχνολογίες και μεθόδους προστασίας από ρύπανση.

3.27. Για την παρακολούθηση των σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος, καθώς και για την ταχεία ανταπόκριση σε ευρήματα που θα αφορούν τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής θα εφαρμοστεί ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης (ΣΠΠ), βάσει των ακόλουθων αρχών:

3.27.1. Το ΣΠΠ θα είναι ένα αρθρωτό σύστημα, αποτελούμενο από κατάλληλα Προγράμματα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης (ΠΠΠ), τα οποία θα σχεδιάζονται και θα εγκρίνονται στο πλαίσιο των περιβαλλοντικών εγκρίσεων των επιμέρους δραστηριοτήτων του προγράμματος υδρογονανθράκων (ΠΣΔ για σεισμικές έρευνες, ΜΠΕ και ΑΕΠΟ για γεωτρήσεις κ.ά.) και θα συνεργούν στο μέγιστο βαθμό μεταξύ τους, καθιστώντας το ΣΠΠ ένα ενιαίο, δυναμικά εξελισσόμενο σύστημα.

3.27.2. Η παρακολούθηση θα αφορά τόσο την κατάσταση του περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή επιρροής των εργασιών έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων όσο και στις άμεσες περιοχές επίδρασης. Η οριοθέτηση των δύο αυτών περιοχών παρακολούθησης θα αποτελεί μέρος του ΠΠΠ, μαζί με σχετική τεκμηρίωση.

3.27.3. Στα ΠΠΠ ενσωματώνονται:

3.27.3.1. Τα δεσμευτικά πρότυπα της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (Οδηγία - Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική ή ΟΠΘΣ).

3.27.3.2. Πρόβλεψη συνεχούς παρακολούθησης των επιπέδων ρύπανσης, βάσει σαφών κριτηρίων αξιολόγησης περιβαλλοντικού κινδύνου, ακόμη και υπό συνθήκες επιστημονικής αβεβαιότητας.

3.27.3.3. Ολοκληρωμένη αξιολόγηση συνδυασμένων επιπτώσεων με βάση όλες τις παρεμβαίνουσες δραστηριότητες.

3.27.4. Στο πλαίσιο αυτό, τα ΠΠΠ θα εναρμονίζονται με το Εθνικό Πρόγραμμα Παρακολούθησης κατ' αναλογία ως προς τη χωρική διάσταση και με ειδική προσαρμογή στις συγκεκριμένες δραστηριότητες, ενώ επίσης θα διασυνδέονται λειτουργικά με τα επικαιροποιημένα Προγράμματα Μέτρων των άρθρων 11 και 12 του ν. 3983/2011 για την ΟΠΘΣ (επί του παρόντος ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2025, Β΄ 1672).

3.27.5. Τα ΠΠΠ θα βασίζονται στα κριτήρια και στοιχεία κριτηρίων που ορίζονται για την αξιολόγηση της περιβαλλοντικής κατάστασης σύμφωνα με την Απόφαση (ΕΕ) 2017/848, και θα συνοδεύεται από πλήρη αντιστοίχιση των ενδεχόμενων περιβαλλοντικών επιπτώσεων με την κατάσταση του οικοσυστήματος σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά ποιοτικής περιγραφής του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ για τον προσδιορισμό της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΠΚ), εκ των οποίων τα κυριότερα (αλλά όχι τα μόνα) είναι:

3.27.5.1. D1 - Αφθονία ειδών κητωδών και ιχθυοπανίδας,

3.27.5.2. D2 - Παρουσία μη αυτόχθονων ειδών,

3.27.5.3. D4 - Στοιχεία των δικτύων θαλάσσιας τροφής (π.χ. διατάραξη σχέσεων θηρευτή-θήρας λόγω μετατόπισης ειδών),

3.27.5.4. D6 - Δείκτες ακεραιότητας θαλάσσιου βυθού (π.χ. σύνθεση και αφθονία μακροβενθικών κοινοτήτων, επιφάνεια επηρεασμένη από φυσικές διαταραχές όπως εξοπλισμός/άγκυρες),

3.27.5.5. D11 - καταγραφή έντασης και συχνότητας του υποθαλάσσιου θορύβου.

3.27.6. Πέραν των παραπάνω ποιοτικών χαρακτηριστικών περιγραφής της Οδηγίας 2008/56/ΕΚ, στα ΠΠΠ ενσωματώνονται πρόσθετοι δείκτες και στοιχεία κριτηρίων που χρησιμοποιούνται διεθνώς (π.χ. OSPAR, UNEP/MAP, ACCOBAMS, GESAMP), όπως ιδίως οι συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων σε κορεσμένα ιζήματα (π.χ. Pb, Cd, Hg, As, Cr, Ni), υδρογονάνθρακες στο ίζημα (π.χ. PAHs, TPH), λιπαντικά και πρόσθετα γεωτρήσεων (π.χ. Barite, bentonite, υπολείμματα συνθετικών υλικών), βιολογικοί δείκτες ευαισθησίας/ανάκαμψης κ.ά.

3.27.7. Η αξιολόγηση του ΠΠΠ για την περιβαλλοντική κατάσταση των θαλασσίων υδάτων στην περιοχή παρακολούθησης θα βασίζεται στις ισχύουσες οριακές τιμές και τις μεθοδολογικές προδιαγραφές για τον καθορισμό της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΠΚ) που προβλέπονται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία (Απόφαση (ΕΕ) 2017/848, Ανακοίνωση (ΕΕ) C/2024/2078), σε συμφωνία με το Εθνικό Πρόγραμμα Παρακολούθησης.

3.27.8. Στα ΠΠΠ ενσωματώνονται, κατόπιν κατάλληλης τεκμηρίωσης, τιμές – κατώφλια για την ενεργοποίηση προληπτικών ή διορθωτικών παρεμβάσεων.

3.27.9. Στα ΠΠΠ θα περιλαμβάνεται επαρκής εξειδίκευση μέτρων πρόληψης για ευαίσθητα και υπο-μελετημένα οικοσυστήματα (π.χ. χημειοσυνθετικές κοινότητες), λήψη συγκεκριμένων μέτρων όπως buffer zones, ζώνες αποκλεισμού δραστηριοτήτων (no-go areas), ή διενέργεια προκαταρκτικής χαρτογράφησης με ROV ή AUV πριν την έναρξη των έργων

3.27.10. Επιπλέον, στο ΣΠΠ θα καταγράφονται, με αντιπροσωπευτικές δειγματοληψίες, οι κύριες παράμετροι των βασικών περιβαλλοντικών τομέων, όπως κυρίως:

3.27.10.1. Τα θαλάσσια ύδατα, περιλαμβανόμενων των φυσικών και χημικών τους ιδιοτήτων, καθώς και της δυναμικής των ρευμάτων, τόσο στην ανοικτή θάλασσα όσο και στις παράκτιες ζώνες, περιλαμβανόμενων ιδίως των ακτών κολύμβησης.

3.27.10.2. Η τοπική μετεωρολογία, ιδίως στο βαθμό που επηρεάζει τη θαλάσσια δυναμική.

3.27.10.3. Το επιφανειακό στρώμα του βυθού, ιδίως σχετικά με το ρόλο του στην ευρωστία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.

3.27.11. Στην άμεση περιοχή επίδρασης, η παρακολούθηση θα αφορά όλα τα παραπάνω και επιπροσθέτως θα περιλαμβάνει μεγέθη και δείκτες που αφορούν:

3.27.11.1. Την εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων που θα έχουν εγκριθεί για κάθε επιμέρους έργο.

3.27.11.2. Την τήρηση των διαδικασιών ασφάλειας που αφορούν σε πρόληψη ατυχήματος με επίπτωση στο περιβάλλον.

3.27.12. Η χωρική και χρονική πυκνότητα των καταγραφών, καθώς και τα μέσα διεξαγωγής τους (π.χ. μόνιμοι ή μετακινούμενοι σταθμοί, κατάλληλα σκάφη κ.ά.) θα πρέπει να επιλεγούν σε

αντιστοιχία με την κλίμακα των προς παρακολούθηση παραμέτρων, με τις κατάλληλες διαφοροποιήσεις μεταξύ άμεσης και ευρύτερης περιοχής.

3.27.13. Στην ευρύτερη περιοχή, για την κατανόηση και διασύνδεση των μεγεθών των επιμέρους παραμέτρων, θα πρέπει να αναπτυχθούν ολοκληρωμένες υπολογιστικές προσομοιώσεις με αναλυτικές προγνωστικές δυνατότητες, αξιοποιώντας υπάρχοντα σχετικά συστήματα, όπως το σύστημα ΠΟΣΕΙΔΩΝ. Οι μετρήσεις και καταγραφές στην ευρύτερη περιοχή θα πρέπει να σχεδιασθούν και να διεξάγονται με τρόπο που να επιτρέπει την αξιοποίησή τους για την επικύρωση των υπολογιστικών αποτελεσμάτων.

3.27.14. Η συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα πρέπει να διεξάγεται σε ετήσια βάση. Στη διάρκεια κάθε έτους θα πρέπει να συλλέγονται στοιχεία σε τακτικότερη βάση, ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτύπωση τάσεων με συντομότερη χρονική εξέλιξη.

3.27.15. Ως βασικά μεγέθη της παρακολούθησης χρησιμοποιούνται περιβαλλοντικοί δείκτες, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν με περιεκτικό τρόπο σημαντικές πτυχές των εξελίξεων ως προς την ποιότητα του περιβάλλοντος.

3.27.16. Εφόσον οριστικοποιηθούν οι προοπτικές παραγωγής, θα πρέπει να καθοριστεί ένα σύστημα παρακολούθησης της σεισμικής δραστηριότητας με τη χρήση κατάλληλης τεχνολογίας και του υφιστάμενου σεισμογραφικού δικτύου. Το σύστημα αυτό θα πρέπει να συνεισφέρει ενεργά στις διαδικασίες ασφάλειας των εγκαταστάσεων παραγωγής, με παρακολούθηση της χρονικής εξέλιξης της τοπικής μικροσεισμικότητας και μακροσεισμικότητας, καθώς και άλλων δεδομένων σχετικά με την παραμόρφωση του εδάφους. Οι τεχνικές λεπτομέρειες του ως άνω συστήματος και ο τρόπος με τον οποίο θα ανταποκρίνεται στις παραπάνω κατευθύνσεις και στις απαιτήσεις ασφάλειας βάσει του ν. 4409/2016 θα αποτελέσουν αντικείμενο της σχετικής ΜΠΕ.

3.27.17. Η παρακολούθηση θα διεξάγεται με ευθύνη της Μονάδας Περιβάλλοντος που προβλέφθηκε στην παράγραφο 3.1

3.27.18. Το ΣΠΠ και τα ΠΠΠ θα εκπονηθούν υπό την ευθύνη ή την επίβλεψη της Μονάδας Περιβάλλοντος, θα υποβληθούν στην Αρχή Σχεδιασμού, η οποία εφόσον κατ’ αρχήν συμφωνεί με το περιεχόμενό τους θα τα υποβάλλει προς έγκριση στην αρμόδια Αρχή. Για την εν λόγω έγκριση ζητείται η γνώμη της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος και της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3.27.19. Τα αποτελέσματα του ΣΠΠ και των ΠΠΠ που αφορούν στην παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του προγράμματος θα συγκροτούνται σε ετήσια έκθεση, στην οποία επίσης θα πραγματοποιείται και αξιολόγησή τους, καθώς και καταγραφή υπερβάσεων των τιμών – κατωφλίων ενεργοποίησης προληπτικών ή διορθωτικών παρεμβάσεων. Η έκθεση αυτή θα δημοσιοποιείται με ανάρτησή της σε ιστοσελίδα που οφείλει να διατηρεί η Μονάδα Περιβάλλοντος. Στην ίδια ιστοσελίδα θα πρέπει να δίδεται η

δυνατότητα στο ενδιαφερόμενο κοινό να εκφράσει τις απόψεις του για το περιεχόμενο της έκθεσης.

4. Χρονικό διάστημα ισχύος της απόφασης

Η παρούσα απόφαση ισχύει για όλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Νότια Πελοπόννησος» που περιγράφεται στη ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ.

5. Άλλες διατάξεις

5.1. Σύμφωνα με την ΚΥΑ 107017/2006 (Β΄ 1225), όπως ισχύει, η ΣΜΠΕ-Υ-ΝΠ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης περιβαλλοντικής έγκρισης του προγράμματος.

5.2. Στις πράξεις ή αποφάσεις έγκρισης του προγράμματος πρέπει να αναφέρεται ρητά η παρούσα απόφαση.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Κ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΠΡΑΞΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- α) Γραφείο Υπουργού
- β) Γραφείο Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων
- γ) Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού
- δ) Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας
- ε) Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας
- στ) Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος
- ζ) Διεύθυνση Υδρογονανθράκων

2. Υπουργείο Εξωτερικών
- α) Α1
  da1@mfa.gr
- β) Α3
  da3@mfa.gr
- γ) Α4
  da4@mfa.gr

δ) Δ4
dd4@mfa.gr

ε) ΕΝΥ-ΔΔΔ
eny@mfa.gr

στ) ΕΝΥ-ΕΕ
enyee@mfa.gr

ζ) ΕΧΑΕΘ
dd1.exaeth@mfa.gr

3. Υπουργείο Τουρισμού
Γενική Γραμματεία Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης
mailbox@mintour.gr

4. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Γενική Γραμματεία Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
gensecr@hq.minagric.gr

5. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ)
Διεύθυνση Υποδομής & Προστασίας Περιβάλλοντος (Γ2)
Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος
c2.4@hndgs.mil.gr

6. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

α) Γενική Γραμματεία Ναυτιλίας και Λιμένων
ggllpne@yna.gov.gr

β) Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής
ggaknp@yna.gov.gr

γ) Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής

αα) Διεύθυνση Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος
dipthap@hcg.gr

ββ) Διεύθυνση Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας
dan@hcg.gr

γγ) Διεύθυνση Λιμενικής Αστυνομίας
dla@hcg.gr

δδ) Διεύθυνση Ελέγχου Αλιείας
delal@hcg.gr

7. Υπουργείο Πολιτισμού
Γενική Γραμματεία Πολιτισμού
gsecoff@culture.gr

8. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

α) Γενική Γραμματεία Μεταφορών
ggmsec@yme.gov.gr

β) Γενική Γραμματεία Υποδομών
ggy@yme.gov.gr

9. Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ)
info@necca.gov.gr

10. Περιφέρεια Αττικής

α) Περιφερειακό Συμβούλιο
ssona@patt.gov.gr

β) Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής
dperbna@patt.gov.gr

11. Περιφέρεια Πελοποννήσου

α) Περιφερειακό Συμβούλιο
grammateia@ppel.gov.gr

β) Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού
perivallon@ppel.gov.gr

12. Περιφέρεια Κρήτης

α) Περιφερειακό Συμβούλιο
tyso@crete.gov.gr

β) Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού
d.pexws@crete.gov.gr

13. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής

α) Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού
pexo@attica.gr

β) Διεύθυνση Υδάτων
nero@attica.gr

14. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου

α) Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Πελοποννήσου
pexo.pel@4813.syzefxis.gov.gr

β) Διεύθυνση Υδάτων Πελοποννήσου
dydaton@4821.syzefxis.gov.gr

15. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης

α) Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού
dipeho@apdkritis.gov.gr

β) Διεύθυνση Υδάτων
ydata@apdkritis.gov.gr